

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
A. P. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
No. M. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
ezendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925 augusztu

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 191 szám

5685. Ab 30

A zsidó nép bécsi világparlamentjének első napja

Megválasztották a kongresszus elnökségét. Ötven szónok iratkozott fel Palesztina belpolitikai kérdésének vitájához. Az osztrák nemzeti párt vezeterei a rendőrfőnöktől a cionista kongresszus betiltását és a kormány lemondását követelték

A megnyitó ünnepség részletes lefolyása

— A Uj Kelet kiküldött munkatársának távirati jelentése —

Bécs, augusztus 19. Lapzártakor érkezett. A kongresszus első rendes ülését ma, szerdán délelőtt féltíz órakor nyitotta meg Chaim Weizmann elnök. A teremben jelen vannak az összes delegátusok. A vendégek részére fentartott páholyokban ott látjuk ezuttal is az angol nagykövetet és az osztrák köztársaság több magasrangú főtisztviselőjét. Az elnök bejelenti, hogy a program szerint a kongresszust vezető elnökség megválasztása van soron. A delegátusok kivonulnak és rövid szavazás után kijelölik az elnökség tagjait, akik néhány perccel tíz óra után elfoglalják helyüket az emelvényen.

Most az utolsó két esztendőben elhunyt cionista vezérférfiak elparentálása következik. Ez alkalommal megemlékeznek Glasner Móse volt a kolozsvári főrabbirol is. Glasner nevének említésekor a romániai delegátusok felállanak helyükről és néhány pillanatig állva maradnak. Ezután dr. Chaim Weizmann és Nachum Szokolov tesznek jelentést a politikai helyzetről és a cionizmus legfontosabb politikai kérdéseiről. Majd dr. G. Halpern Palesztina belviszonyait és az újjáépítés gazdasági és politikai problémáit ismerteti. Kevéssel déli tizenkétóra után kezdetét veszi a vita, amelynek során különösen Palesztina belpolitikai helyzetéhez kívánnak sokan hozzászólni. Több mint ötven delegátus iratkozott fel. Az egyes kérdések tárgyalása az eddigi kongresszusokat felülmúló alapossgal történik. A vita még a késő déli órákban is folytatódik. (Részletes tudósítás a holnapi lapban.)

Bécs, augusztus 19. Érkezett este tízenegykor. Az osztrák nemzetipárt vezetői, miután egész nap hiába jelentkeztek kihallgatásra a miniszterelnöknél, a késő délutáni órákban Wolff ezredessel, a monarchista iroda főnökével élükön, megjelentek Schober rendőrfőnöknel és azt a lehetetlen kérést terjesztették elő, hogy a cionista kongresszus ülését azonnal szüntesse be, egyben interveniáljon a Ramek-kormány lemondása érdekében. A rendőrfőnök természetesen mindkét kérést a leghatározottabban visszautasította.

(Bécs, augusztus 19. Az Uj Kelet kiküldött munkatársának távirati jelentése.) Tegnap táviratunkban röviden jelentettük, hogy kedden este hét órakor az előre megállapított program szerint megnyitott a XIV. cionista világtongresszus. A hétfő esti tüntetések hatása alatt sokan attól tartottak, hogy a megnyitás vagy egyáltalában nem fog megtörténni, vagy pedig meg fogják zavarni az ünnepséget. Néhányan már azt is híresztelték, hogy a kongresszus sietve átteszi székhelyét egy másik államba, ahol az ülések zavartalan lefolyását biztosítani tudják. Erre azonban nem került sor. A bécsi rendőrség kedden már vaskézrel nyult bele az antiszemita tüntetések darázsfészkebe.

A keddi délelőtti tüntetések

Már a kora reggeli óráktól kezdve rendőrökkel megrakott teherautókat száguldtak fel és le a Ringeken és a Konzerthaus épületét körülvevő tereken. Az autók, berlini mintára, rádiókészülékkel voltak felszerelve, amelyekkel bármelyik pillanatban segélycsapatokat kérhettek a laktanyákból. Az erős rendőri készültség egyébként nemcsak a cionista kongresszus miatt vált szükségessé. Ugyanezen a napon ünnepelték meg a fájvédő és a monarchista érzelmű osztrákok néhai Ferenc József császár kilencvenötödik születésnapját. Hatalmas tömeg gyűlt össze a Belvárosban lévő kapucinus templom előtt, amelynek sirboltjában a Habsburg-család elhalt tadjai nyugszanak. Az istentiszteleten, amelyet Piffel biboros, hercegérsek celebrált, rendkívül izgatott hangulat uralkodott. A templom csendjét hirtelen egy rekedt hang zavarta meg, amely azt kiáltotta:

— Le a Ramek-kormány! Eljen a szabad szociális monarchia!

A padsorokban elhelyezett kampókeresztes ifjuság erre a jelle kórusban tört ki:

— Ramek mondjon le! Az ő bűne, hogy tegnap este vér folyt Bécs utcáin!

Az istentiszteletet irányító papságnak csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült újra csendet teremteni és a szertartás ünnepi méltóságát megővni. Amikor azonban az istentisztelet véget ért és a fájvédő tömeg újból kiáradt az utcákra, a tüntetés tovább folytatódott. A Schotterringnél a tüntetők megtámadtak egy viltenoskocsit, ablakai felé középpont zúdították, majd behatoltak a kocsis belsejébe és inzultáltak az utasokat. A kocsivezetőt egy kő hom-

lokot találta és vértől borítva, eszméletlenül esett össze. A bentlők közül is többen súlyosan megsebesültek.

Délutánra helyreállt a rend

A délután folyamán már nyugodtabb volt a főváros és amikor este 7 órakor kezdetét vette a cionista kongresszus, már csak rendőri őrzéstartók voltak láthatók az utcákon. A belváros lakossága teljesen visszahúzódott és az egész nap folyamán alig mutatkozott. A Konzerthaus felé már öt órától kezdve csapatosan mentek a zsidók. Este hét órára, amikor a megnyitó ünnepség kezdetét vette, az utcák már ismét kihaltak voltak és csak a lovasrendőrök és rendőri teherautók mutatták, hogy az osztrák főváros valamilyen fontos eseménynek lett a színhelye. A megnyitó ünnepségről tegnap táviratunkban már röviden beszámoltunk. Már az első pillanatokban látni lehetett, hogy ez a kongresszus teljesen különbözik az eddig megtartott kongresszusoktól.

Zsidó delegátusok a világ minden tájáról

A delegátusok rendkívül komolyak. Soha nem tükröződött még a felelősségnek ilyen tudata az arcokon. Az európai zsidóüldözések atmoszférája, amely különösen az utóbbi hetekben vált nyomasztóvá, mindenkire, aki most ebben a teremben tartózkodik, rányomta a maga komor és vészes bélyegét. A legkülönbözőbb zsidófejeket látjuk magunk körül. Az első sorok európai külsejű, sima modern angol, francia, német, holland, skandináv delegátusai mögött ott ülnek a déli és keleti államok és a távoli kontinensnek képviselői is. Különösen nagyszámban vannak jelen Lengyelország, Románia és Csehszlovákia megbíztottai. Oroszország, ahonnan a kongresszusra készülő delegátusokat ezuttal sem engedték ki, az emigrációban élő zsidóság által van képviselve. Feltűnést kelt egy csoport turbános zsidó, akik az éppen most alakuló Szefrád világszövetség nevében vannak jelen. A nyugati államok delegátusai örömmel üdvözlik déli testvéreiket, sokan hozzájuk sietnek és barátságosan kezdet szorítanak velük. Ez a néhány exotikus viseletű cionista jelentős országok, Spanyolország, Marokkó, Tunisz, Tripolisz, Mezopotámia, Görögország és Törökország közreműködését jelenti a mozgalomban.

Az erkélyeket tömött sorban tölti meg a

mindkét nembeli cionista fiatalság, fiúk és lányok. A fiúk Herzl-plakettet viselnek a gomblyukakban, a lányok hajába kék-fehér szalag van fonva. A legmagasabb galleriakon pedig ott szoronganak Bécs zsidó életének proletárjai, a zsidó koldusok, a lengyelországi menekültek, akik lázas szemekkel bámulnak le a földszintre, lesik az elhangzó szavakat, amelyek talán az ő sorsuk újraéledését is jelentik.

Chaim Weizmann a pódiumon

Most hirtelen csend lesz a teremben. Egy kreolarcu, okos zsidó fej jelenik meg a pódiumon, dr. Chaim Weizmann, a cionista világszervezet elnöke. Szembenéz a közönséggel és német nyelven beszélni kezd. Üdvözlő a delegátusokat, majd az egyik jobboldali páholy felé fordul, ahol az osztrák kormány képviselője, Resch népjóléti miniszter és Schober rendőrfőnök ül. Köszönetet mond a vendéglátásért. Azután egy másik páholy felé irányítja tekintetét, ahová Nagybritannia megbízottjának, Douglas lord nagykövetének a zsidó nép üdvözlését tolmácsolja. Majd néhány markáus szóval kiemeli a kongresszus jelentőségét és méltatja Lord Balfour érdemeit.

Ezután Resch osztrák miniszter áll szólásra és a kormány nevében köszönti a kongresszust. Hangsúlyozza, hogy a cionista mozgalom nemcsak a zsidó népre, de a világ minden népére jelentőséggel és hasznossággal bír.

— Ezt már az is bizonyítja — mondotta a miniszter, — hogy Palesztina felépítésének legfőbb protektorátusát a világ csaknem valamennyi nemzetét képviselő Népszövetség vállalta magára.

Az osztrák cionisták elnöke védi Bécset

Dr. Jakob Erlich, az osztrák cionisták elnöke kéri a kongresszust, hogy a hétfő esti tüntetésekért ne mondjanak elhamarkodott ítéletet a magaskulturájú osztrák nép fölött. Az antiszemita mozgalom, mely a kongresszus nyugalmát meg akarta zavarni, csupán néhány száz félrevezetett fiatal ember műve.

Nachum Szokolov Palesztina legutóbbi két-évi fejlődését fogta össze néhány adatban. Rámutatott arra, hogy az ország zsidó lakossága az elmúlt kongresszus óta megkétszereződött. Majd felhívta a világ zsidóságát, hogy fokozott áldozatkészséggel igyekezzenek megkönnyíteni a zsidóság hazájának megteremtését.

Anglia nem tágit a Balfour deklarációtól

Douglas lord, angol nagykövet, a mandatórius Nagybritannia nevében Isten áldását kéri a kongresszus munkájára. Kijelenti, hogy Anglia ma is változatlanul az 1917-ben publikált Balfour deklaráció alapján áll, amelytől hajszálnyit nem kíván eltérni.

A megnyitó ünnepség szónokait a közönség lelkes heddal kiáltásokkal tüntette ki. Különösen meleg ünneplésben részesítették Weizmann és Szokolovot, továbbá az angol nagykövetet.

Az üdvözlő beszédek elhangzása után dr. Chajesz bécsi főrabbi ment fel az emelvényre és megtartotta előadását a világproblémává nőtt cionizmusról.

A megnyitó ünnepség mindvégig megilletődött hangulatban folyt le és a Hatikva elének-

lésével ért véget. A Konzerthaus hatalmas terme este tíz óra már kiürült. A delegátusok tömött csoportokban távoztak és siettek vissza szállodáikba. Az utcák még mindig kihaltak, csak az őrjáratok cirkálnak tovább. A bécsiek bezárkóztak lakásaikba és csak néha vonják félre függönyeiket, hogy a hazatérő zsidó csoportok után pillantsanak. Talán soha nem voltak olyan hősök a zsidó nemzeti ügy szolgálatában, mint ezekben a barátságtalan késő esti órákban. Az uttesten még ott fekszenek a bezuzott vilamosok ablaküvegei.

Bécs, augusztus 19. A salzburgi és linzi helyőrségek nagyrészt Bécsbe rendelték. Bruckból egy uteg tűzrészeg érkezett.

Budapest, augusztus 19. A cionista olimpiászra, amelyen tizenhat állam vett részt, Budapestről a VAC futbalcsapat jelentkezett.

Párisban inzultáltak két bolgár politikust

(Páris, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kinós incidens történt ma délelőtt a párisi világkiállítás pavillonja előtt. Kuljev, a bolgár szobranje elnöke és Vasev, a szobranja alelnöke, éppen a pavillon elé kanyarodtak autóikkal, amikor körülbelül negyven kommunista ugrott elő és az autót körülzárták. A politikusoknak még arra sem volt idejük, hogy a kocsiból kiszálljanak. A merénylők nekik estek és véresre verték őket. Egy óvatlan pillanatban sikerült végre a megtámadottnak kimenekülniök. Egy autóbusszra kapaszkodtak fel és így igyekeztek a kommunisták elől tért nyerni. A merénylők azonban tovább üldözték őket. Végül is a rendőrség erőyes közbelépése véget vetett a további inzultusoknak. A vizsgálat megállapította, hogy a merénylők legnagyobb része bolgár emigráns, akik a páriszpart bukása óta élnek a francia fővárosban. Sok közöttük a diák is. Az inzultált bolgár államférfiak feljelentésére a merénylőket valószínűleg ki fogják utasítani Franciaországból.

Tolvaj cigányok borzalmas bosszúja

A följelentő asszonyt irtózatok között végezték ki. Két tettetst eifogtak

(Carei-Mare-Nagykároly, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn borzalmas gyilkosságot hoztak a nagykárolyi rendőrség tudomására.

Két és fél hónap előtt Balog Agnes mezőteremi cigányasszony a nagykárolyi rendőrségen beárulta cigánytársait, Balog József, Balog Ferenc és Balog Antal vályogvető cigányokat, akik négy ludat loptak egy udvarházból. A cigányok, akiket lebüntettek, bosszút forraltak az asszony ellen. A legények kicsalták a Nagykárolytól négy kilométerre levő Schwartz féle kefégyár közelébe, itt leittatták, majd marószódát öntöttek a részeg asszony szájába. Ezután a haldokló asszony balkezét csuklóban levágták és az asszonyt egy zsákba kötözték. A kinok fölébressztették a szerencsétlent, aki nem tudott jajgatni, mert a szája és a nyelve teljesen összeégett. A gyilkos cigányok erre egy bottal a zsákon keresztül addig ütötték, amíg meg-

halt. Ezután bedobták egy kiapadt kut medrébe.

A rendőrséget csak most figyelmeztették arra, hogy Balog Agnes eltűnt. A rendőrség nyomozni kezdett utána, a hatósági nyomozás azonban már szinte megrekedt, amikor hétfőn délután gyermekek, akik a kiszáradt kut körül játszottak, gyanusnak találták, hogy a galyakon és a vízben a kő nem okoz loccsanást, hanem mint egy labda visszangrik. A fiúk figyelmeztették a közelben tartózkodó dr. Gormán főszolgabírórt, aki a rendőrséget értesítette. Ezután rövidesen megtalálták a hónapokkal azelőtt elrejtett áldozatot. Nyomban megállapították a gyilkosságot. A gyanu azonnal az áldozat cigányrokonnaira terelődött. A gyilkosok közül kettőt, Balog Józsefet, és Balog Ferencet azonnal eifogták, Balog Antal azonban Bukarestbe szökött. A hatóságok elfogató parancsot adtak ki ellene. A két letartóztatottat átkísérték az ügyészség fogházába.

„A Tisza-pör vádlottaira kimondott ítélet jóhíszemű, de végzetes tévedés“

Ujabb szenzációs adatok a Tisza-pör elítélteinek ártatlanságáról. Fényes László és Gal Jenő dr. újabb akciója

(Budapest, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Tisza-ügy újabb és szenzációs fordulatai a közvéleményben és jogászai körökben is óriási hullámokat vertek fel. Mint ahogy az előrelátható volt. Sztanykovszky Tibor ismeretes bejelentése és Földváry Bélának, Gärtner Marcel védőjének a perújítás érdekében megindított akciója mindazokat az érdekelteket megszólalásra bírja, akik akár közvetve, akár közvetlenül bekapcsolódtak a Tisza-per hónapokig tartó tárgyalásába.

Fényes László „Felszólalás a Tisza-ügyben“ címmel cikket irt, melyben ő is elérkezettnek látja az időt, hogy — mint a Tisza-per egyik vádlottja és legnagyobb ismerője — végre nyilatkozzon a jogerős ítélettel lezárt per újabb fejleményeiről.

Fényes megírja, hogy őt 1919. október havában Tisza István meggyilkoltatásának ürügye alatt letartóztatták és két esztendeig vizsgálati fogságban volt. A felesztendei főtárgyaláson alkalmá volt az egész ügy anyagát alaposan megismerni s a több mint 100 vallomási jegyzőkönyvből, valamint a főtárgyalás menetéből teljes határozottsággal alakult ki az a véleménye, hogy a Kéri Pálra és Gärtner Marcelre kimondott ítélet jóhíszemű, de végzetes tévedés. Gärtner Marcel védője, Földváry Béla volt.

Gärtner Marcel ellen annak idején — mondja Földváry Béla — az volt a vád, hogy délelőtt kint járt a Tisza-villában. A nyomo-

zás adatai szerint ő volt az a zöld esőköpenyes ember, aki a gyilkosságot megelőző órákban Tiszához bebocsátást kért. Gärtner ezért gyilkosságban való bűnsegédi bűnrészesség címén 15 évi fegyházra ítélték, amiből egy esztendőt a vizsgálati fogsággal kitöltőnek vett a bíróság.

Mi történt ezzel szemben a valóságban? Gärtner a gyilkosság napjának délelőttjén de fakto kint volt a Rohaim-villában. Beigazolást nyert, hogy úgy 11 óra körül jelent meg a Hermina-uton és az ott posztoló rendőroktől kérdezte meg, melyik a Tisza-villa. A villa közvetlen közelségében ekkor hatalmas tömeg, kóbor katonák és csöcselék tüntetett Tisza ellen. Ezzel azonban még nincs tisztázva, hogy miért akart ő Tiszával beszélni.

— Bizonyítékok vannak kezeim között — írja Földváry Béla — hogy Gärtner már ennek előtte is kóros módon, tolakodva kereste előkelő emberek ismeretségét. Az orvosszakértőknek a fő tárgyaláson az lett volna a szerepük, hogy valójában tisztázzák ennek a kétes és szerepleni vágyó embernek a szándékait. Meg kellett volna kérdezni Gärtnerrel, hogy hogyan képzeli azt, hogy Tisza István, Magyarország minisztereleőke az ő Izabella-utcai lakásába megy és ott az ágy alá rejtőzik a forradalmárok elől. Mert hiszen Gärtner ezzel ment Tiszához.

Ezzel magyarázható azután, hogy Gärtner mindenáron négy szemközt akart beszélni Tiszá-

val. Tiszánét részint saját kérésére nem hallgatták ki a főtárgyaláson. Így azután Gärtner ügye sem tisztázódhatott egészében. Gärtner az egész tárgyalás alatt egy inbecilis eszközzel és módjával védekezett. Ahelyett, hogy bevallotta volna, hogy ő csakugyan járt a Tisza-villában, állandóan azt hangozatta, hogy ő soha nem volt Tiszánál. Egyszer azután én a fogházban felkerestem Gärtnerrel. Kérlelni kezdtem hogy ne tagadjon, mondja az igazat, hiszen örült védekezésével saját maga alatt vágja a fát. Erre Gärtner megdöbbsent. Azt mondta csakugyan úgy van, ő járt a Tisza-villában a gyilkosság délelőttjén, meg akarta menteni Tiszát, de ezt nem meri megmondani a főtárgyaláson. Egy beteg, patológikus ember, egy kibicsaklott psziche bukása volt ez a saját maga hazugságában.

Megszólal Kéri Pál védője is, Gál Jenő, aki a Tisza-per a nyomozástól kezdve a legfelsőbb ítélőtég végigkísérte és közben szenzációs adatok birtokába jutott, melyeket mind- ezideig nem tárt a nyilvánosság elé.

— Most azonban már én is megszólalok — mondotta Gál Jenő. A Tisza-per mindhárom ítéletének tarthatatlansága annyira szembeszökő, hogy a meglévő peranyag alapján hivatalból kellene a perújítást elrendelni. Bár a mi törvényeink szerint nem szokás ez, azonban ebben a rendkívüli esetben kötelessége minden hatóságnak revíziót elrendelni akkor, mikor a hatóságok kezébe olyan adatok kerültek, melyek az ártatlannal elítéltek ügyének revízióját szükségessé teszik.

— 1921 október 8-án, tehát két nappal a Tisza-per ítéletének kihirdetése után — mondja Gál Jenő — Sztanykovszky Tibor egy hatóságilag láttamozott levelet intézett hozzám, melyben a többi között a következőket írja:

„Ügyvéd ur, egyedül Ön volt az, aki tisztán látta a helyzetet és nem hagyta magát a sok hazugságtól félrevezetni. Az egész tárgyalás alatt nyíltan hirdette az igazságot, akkor is, mikor Hüttner is ártatlannak mondotta. Es ez az igazság. Én az ügy valódi állását ismerem és ez késztet arra, hogy ügyvéd ur segítőkészét kérjem, hogy abból a hazugságból és rágalmból összetakolt hinárból kisegítsen. Hüttner velem volt egy szobában és ott az egész szoba előtt visszavonta vallomását. Azt állította, hogy csak azért tartotta fenn vallomását, hogy segítsen magán. Ő azt akarta, hogy a védelem pontról-pontra cáfolja meg hazugságait és e cáfolat egy felmentő bírói ítéletben legyen összegezve. Így neki egyszerű és biztos lenne a perújítás. Ezeket még a polgári ítélet előtt mondotta, amikor együtt voltunk fogságban. A második ítélet után bizonyos, hogy alaposan csalódott.“

Fényes László a Tisza-tárgyalás során a törvénytöréshez irt négyoldalas beadványában bejelenti, hogy tökéletes ártatlanságának hangoztatása mellett eláll a további védekezéstől.

„E bűnügy első vizsgálóbírója öngyilkosságot követett el s hátrahagyott levelében olyan okokat említ, — írja Fényes — melyből azt kell következtetni, hogy a tragédia így, vagy úgy a bűnpör vizsgálati vezetésével kapcsolatos. S talán szabad azt is mondanom, hogy a terheltek és tanúk egy részének összebeszéltsége felől is mutatkoznak olyan jelek, amelyeknek kivizsgálása perrendszerü lenne.“

Sikeresen halad előre a marokkói francia offenzíva

Páris, augusztus 19. A marokkói harctérről jelentik: A franciák Uezzantól északra sikeresen nyomulnak előre. A rifkabilok részéről alig találnak ellenállásra. Ugyancsak kedvezően halad a Csul-területen megindított offenzíva is. Liautay tábornok Uezzanból irányítja a hadműveleteket.

Szombaton nyújtják át Németországban a biztonszági jegyzéket

Páris, augusztus 19. A londoni biztonszági tárgyalások eredményeképen szombaton átnyújtják Németországnak a garancia-paktumról szóló francia jegyzéket. A jegyzék szövegét még aznap Berlinben és Párisban is nyilvánosságra hozzák.

Zsák Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető

Ponyva **Albala Izsó** Timisoara

Piata Traian No

IRÓK

— Max

„Szeresd örökl... A bölcsék ami azt jelenti, hogy del, a jóságra és a szeretni gonosz hajl ez, vajjon nem bels telés? Nem úgy m szolgál pedig isten ság legyőzésével? latkozik meg a zsid félreismeri a gonosz a bűnt?“

Ebben foglalhat sorsának fő problém ahogy Max Brod le számunkra, kéző ut élénk vetítette.

A fiatal fiu, egy szüknek találja a v nak a gettót. Nemc geiben, hanem a lel és nyomasztó stükü „ellenség“ felé és l és félelmetes, mert és — bűne.

És az ifju a Mónikát, a kovács bűnök lehullanak e bűnével és a szerel azonban az ő új hi tisztítják és megerős az embert szépségé nőtünk a gettóban nagy bűnökkel, so holott isten azt kiv ságra való hajlam itt vannak a gettófa zen megvan a bűnt zik Dávid és szereti Max Brod regén van festve az akkor színeivel. De egybe filozófia keresztmets része.

Dávid Reubéni leánnyal megszökik nagy humanistái k Erfurtha igyekszik, tottak. Nem is tudt fiatalság nagy bizo helyes utat. Utközbe viz lepi meg őket. nek, csak a fiatal valami csodára. Dá len lépést tenni a nevétségessé teszik. ujt meg benne.

Végül egy bátor mindkettőjüket bem eleinte el van telve vid iránt, később az szökhik a gyöngétől. csak időlegesen elégi

A sulyosan csala furtba, hanem lefelé messi országokba vá elveszett törzseit. Ar is bukkan, ott vaun bad királyság zsidói vednie kell a megal tervet forral: A zsid régi országába, Pales segítségével megválts

E nagy cél érde fegyverekre, összeköt kell, ez már a sorsu mal, fáradtságos élet és cselvetésre alapítj

Eljön Európába hercege, Chabor kirá királyi követ. A páp megnyeri terveit szám zsidó hadseregnek, mérnökei támogatnán vonulnia. Hogy Pales nak. A világ kis és mutatja őt a költő, v lönöző nagyjaival, ig

IRÓK ÉS IRÁSOK

Reubeni

— Max Brod új regénye —

"Szeresd örökkévaló istenedet egész sziveddel... A bölcsék megjegyzik: *egész sziveddel!*" ami azt jelenti, hogy szeresd mindkét szenvedélyeddel, a jószágra és a gonoszra hajlóval. "Isten szeretni gonosz hajlamossággal, vajjon lehetséges-e ez, vajjon nem belső ellentmondás az ilyen követeles? Nem úgy magyarázandó-e a Biblia szava: szolgálj pedig istenedet a gonoszra való hajlamosság legyőzésével? Vagy nem-e éppen abban nyilvánul meg a zsidó nép szenvedésének oka, hogy félreismeri a gonosz hajlamot, vagy mert megveti a bűnt?"

Ebben foglalhatók össze David Reubeni élet-sorsának fő problémái. Ő volt a „hamis Messiás“, ahogy Max Brod legújabb regényében meglátta és számunkra, kéző utódok számára, költői megérzéssel elének vetítette.

A fiatal fiú, egy prágai Tóra-másoló gyermeke, szüleinek teljára a vallási törvényeket és nyomasztónak a gettót. Nemcsak a gettót a maga külsőségeiben, hanem a lelkében élő szűrkéséget és kint és nyomasztó szűrkéséget. És átnéz a gettóból az „ellenség“ felé és látja, hogy az „ellenség“ erős és félelmetes, mert levegője van, napja és ereje és — bűne.

És az ifjú a bűnhöz menekül és megszereti Mónikát, a kovács karcu, szőke leányát. A kis bűnök lehullanak e nagy bűnrel szemben, a test bűnével és a szerelem bűnével szemben, amelyek azonban az ő új hite szerint felemelik majd, megtisztítják és megerősítik. Érti, hogy a bűn juttatja az embert szépséghez, erőhöz és szerelemhez. Bűnötünk a gettóban — mondja Dávid, — de soha nagy bűnökkel, soha nem ismertük a tudatos bűnt, holott isten azt kívánja, hogy az ember a gonoszra való hajlamossággal is szolgálja őt. Hiszen itt vannak a gettófalakon kívül álló boldogok, akikben megvan a bűnre való bátorság. Így gondolkodik Dávid és szereti és szenved Mónikáért.

Max Brod regényének ez a része pompásan alá van festve az akkori prágai gettó tarca és érdekes színeivel. De egyben a gettó-gondolkodás, a gettó-filozófia keresztmetszetét adja a regénynek ez a része.

Dávid Reubeni a friss és úde keresztény leánnyal megszökik Prágából, hogy Németország nagy humanistái közelében élhessen. A fiatal pár Erfurtba igyekszik, ahol az új idők nagyjai tanítottak. Nem is tudták hol fekszik a város, de a fiatalság nagy bizodalma megmutatta számukra a helyes utat. Utközben egy kis német városban árvíz lepi meg őket. Az emberek létrákon menekülnek, csak a fiatal szerelmes pár vár tehetetlenül valami csodára. Dávid reszket és nem mer egyetlen lépést tenni a létrán. Gyávasága és szédülése nevétségessé teszik. Hiába, a belső ember még nem jut meg benne.

Végül egy bátor parasztleány jön hozzájuk és mindkettőjüket bementi egy eszónakba. Mónika eléinte el van telve jószággal és rokonszennel Dávid iránt, később azonban az erős kedvéért megszökik a gyöngétől. Az asszonyt a bűn és szerelem csak időlegesen elégítik ki.

A súlyosan eselátkozott ifjú nem megy Erfurtba, hanem lefelé siet a déli nagy vizek felé, messzi országokba vándorol, hogy felkeresse Izrael elveszett törzseit. Arábia kösivatagjai mögött rájuk is bukkann, ott vannak ők, a fegyvert hordozó szabad királyság zsidói. Itt Chabor királyságban szenvednie kell a megaláztatásoktól, azonban gigantikus teremtéssel forral: A zsidó népet vissza akarja vinni régi országába, Palesztinába, hogy európai hatalmak segítségével megváltsa őket.

E nagy cél érdekében szüksége van hatalomra, fegyverekre, összeköttetésekre. „Nekünk bűnözünk kell, ez már a sorsunk“ — mondja egy alkalommal, fáradságos élete végén. És terveit hazugságra és eselvetésre alapítja.

Eljön Európába mint Dávid Raubeni, zsidók hercege, Chabor királyának, Józsefnek fivére, mint királyi követ. A pápa segítségére van és Dávid megnyeri terve számára Portugália királyát. Egy zsidó hadseregnek, amelyet Portugália ágyui és mérnökei támogatnának, a törökök ellen kelle t volna vonulnia. Hogy Palesztinát meghódítsák a zsidóknak. A világ kis és nagy hatalmaival való harcban mutatja őt a költő, viszonyában a Renaissance különböző nagyjaival, így Michel Angeloval, aki Rau-

beni néhány arcvonását használta fel a Mózes szobor alkotásánál, Pietro Arentinóval, az élveteg gourmand-bölcselével és Machiavellivel, a hazugság és jószándék teoretikusával. Raubeni mint kiméletlen tirannust mutatja a költő, kiméletlennek önmaga és mások iránt, józan az eszközök megválasztásában, kimért és hideg a munkában, de lelkes a végeél és a maga elé tűzött földadat irányában.

Egyenesen megindító és — használni kell a kifejezést, bár banális — tanulságos betekinteni a realpolitikának e profétája, a bűn Messiásának lelkébe. Szinte felemelő a nagy önfegyelem, amelyet Reubeni magára vállal. Ez az oka, hogy mogorván visszautasítja a maranusokat, a zsidóság legszerencsétlenebbjeit, akiket azonban a valóságban szeret.

Ezt azonban nem egy aszkéta, nem az élet tagadója csinálja, hanem olyan, aki az életet és az élvezeteket mindenki számára követeli. Akinek legszentebb célja alapjában véve az élet, az erő és az élvezet, hogy ezeket egy félholt, egy megcsontosodott, egy gyöngye nép számára megszerezze. Az igazság kedvéért él a szerelemnek, az erkölcs kedvéért a bűnnek. Élete voltaképpen mérleg. Állandóan leméri a rosszat a jóval, az erőt a gyöngeséggel, a célt az

eszközzel, az értéket a hiábavalósággal, önma másokkal.

Ellenlábasa nem egyéb egy nádszálnál. Egy-magában áll önmaga által és önmagából. Felszökik a magasba a nap felé. Fel félig öntudatlanul isten kegyelméből. Igenis, Salamon Molcho, Reubeni tanítványa, istentől származtatja elhivatottságát, ez nő nagyra benne tisztasággal és igazsággal és kiméletet nem ismerőn. Ez uralkodik rajta, ez teszi őt alázatossá, elszánttá és eretnekké, ez tartja őt fiatalon és ez tüzesíti.

Azonban a bűn és hazugság ezuttal sem hozta a megváltást és a menekvést. Molcho és Reubeni eredménytelenül pusztulnak el, az egyik a máglyán, a másik az inkvizíció kegyetlen börtöneiben.

A mi krízises időnkben nincs szükség a történeti regény különös indoklására. A multat, mielőtt egészen alámérülne, a művészet megkristályozottságában föntartani és átajándékozni az új jövő számára mindig is a nép legjobb alkotóinak öntudatlan művészi kívánsága volt.

A „Reubeni“-ben multunk nagy eposzának egy épületkővét látom. Talán a legszebbek és leg-szilárdabb kövek egyikét.
Dr. L. Th.

A minisztertanács nagyszabású előkészületeket tesz a király születésnapjának megünneplésére

A minisztertanács négy lejjel felemelte a Beszarábiában szolgáló katonák zsoldját

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 19. Az Új Kelet tudósítójától) Ma délelőtt Bratianu Jonel elnökletével minisztertanács volt, melyen a napirenden lévő kérdéseket tárgyalták meg.

Cipaianu földművelésügyi miniszter személyes utazásai és tapasztalatai alapján beszámolt az erdélyi és a kadreláteri román telepítési akcióról és kifejtette, hogy azoknak a bizottságoknak, melyek a telepítést végzik, 10 millió lejnyi költségel-irányzata van és kérte, hogy ennek fedezésére a minisztertanács szavazzon meg rendkívüli hitelt. Egyben bejelentette, hogy kolonizációs munkálatok nagyszerűen haladnak előre. A minisztertanács megszavazta a kért hitelt.

Vaitoianu az erdélyi magánvásutak kihasználására alakult társaság alapszabályait ismertette. A kérdést tanulmányozás és véleményezés végett áttették a közlekedésügyi minisztérium kebelében működő leg-főbb technikai bizottsághoz.

A minisztertanács ezután a Beszarábiában szolgáló katonák zsoldját, akik az utak rendbehozásán

dolgoznak, naponként négy lejjel felemelte.

Lepadatu a tavaly felállított patriarchatus berendezésére tett előterjesztést. A szükséges berendezéseket Párisban fogják megvásárolni.

A mezőgazdasági választások kérdését tárgyalták meg azután a vidékről beérkezett jelentések alapján. Arról, hogy elhalasszák-e a választásokat, még mindig nem hoztak határozatot.

Végül a király születésnapjának megünneplésének előkészületeit tárgyalták meg, mely után a minisztertanács félkettőkor véget ért.

A minisztertanács után a kormány a király születésnapjával kapcsolatos ünnepegekről a következő hivatalos kommunikét tette közzé:

A király születésnapján rendezendő ünnepegeknem lehetnek nemzeti karakterük, ha azon a román nép tömegei nem vesznek részt. Ezért a kormány elhatározta, hogy programot dolgoz ki, mely programot a törvénytestületek elé terjeszti elfogadás végett.

Az indokinaí főkormányzót

kizárták a francia szocialista pártból

Az Emberi Jogok Ligája nagy akciója a Marokkó-háboru ügyében

(Páris, augusztus 19. Az Új Kelet tudósítójától.) Augusztus 16-án nyílt meg Párisban a francia szociáldemokrata pártnak az a kongresszusa, amely dönteni van hivatva arról, vajjon a francia szocialisták a Painlevé-kormányval szemben ellenzékbe menjenek e át.

A kongresszus első pontjaként a Varenne-eselet tárgyalták. Varenne képviselője Puy de Dome választókerületnek és már eddig sem tartozott a szocialistapárt legmegbízhatóbbjai közé. Utóbb a kormány felajánlotta neki az indokinaí főkormányzósági állás. A képviselő anélkül, hogy pártját erre vonatkozólag megkérdezte volna, az állást elfogalta annál is szívesebben, minthogy a kormányzóságot csak képviselni kell, de nem feltétlenül szükséges, hogy a kinevezett kormányzó állandóan a kultiválatlan és kormányzók számára nem éppen veszélytelen vidéken tartózkodjék. A kormány számára sokkal fontosabb, hogy a kinevezett közjogi méltóság Párisban legyen és támogassa a kamarában a kormányt.

A szocialdemokraták, mint ismeretes, elhárították a kormányban való részvételt. Herriot kabinetjébe sem léptek be, jöllehet abszolút támogatást ígértek nekik. A Painlevé-kormány-nal szemben a szocialisták egyelőre tartózkodó állást foglaltak el, ez az állásfoglalás azonban mindinkább áthajlik a kritikai hangulat felé. A marokkói bonyodalmak és Caillaux adó-politikája a nép széles rétegei között bizalmatlanságot keltett, úgy, hogy a szocialisták mostani kongresszusán valószínűleg a kormányval való szembefordulást fogják kimondani.

Varenne képviselő, aki, mint említettük, az állás elfoglalása felől a párt megkérdezése nélkül döntött, nem jelent meg a kongresszuson,

amely távollétében is határozott ügyében. Tulnyomó többséggel rövid indoklás után kizárták a pártból.

A francia közvéleményt még mindig a marokkói háboru tartja izgalomban. Az Emberi Jogok Ligája szenvedélyesen követel világosságot ebben az ügyben és óriási propagandát fejt ki a vidéken. Tíz választókerületben határozati javaslatot fogadtak el, amely a következőket követeli:

1. A francia nemzetnek joga van a teljes igazságra. A kormányt felszólítjuk, hogy a lehető leggyorsabban nyomoztassa ki, mi volt a háboru oka és amennyiben provokálás történt, állapíttassék meg a bűnösök felelőssége.

2. Szűnjenek meg az ellenségeskedések. A kormány tegyen azonnal fegyverszüneti javaslatokat és hozza nyilvánosságra azokat a békefeltételeket, amelyeket együttesen állapítson meg a spanyol kormánnyal. A rifkerület politikai és gazdasági szabdsága nem képezheti a tárgyalások anyagát, ennek cél érdekében feltételnek kell szerepelnie. Az összes szerződéseket a Népszövetségnek kell bejegyeztetni. Amennyiben a tárgyalások nem vezetnének jó eredményre, úgy az összes résztvevők a hágai államközi bíróság döntését vállalják magukra.

Az Emberi Jogok Ligája ezeket a követeléseket egymásután terjeszti a különböző törvényhatóságok elé, amelyek rendre megszavazák. Amikor a francia kamara októberben összeül, már az országnak jelentékeny része fogja követelni ezt a két feltételt. Vajjon sor kerül-e elintézésükre, nagy kérdés, mert meglehet, hogy a Marokkó-ügy eddig az időpontig már véglegesen el lesz intézve.

kérésére nem hall-
Igy azután Gartner
egészeben. Gartner
y inbecilis eszközei-
t. Ahelyett, hogy be-
kugyan járt a Tisza-
goztatta, hogy ő soha
er azután én a fog-
rt. Kérlelni kezdtem
a az igazat, hiszen
maga alatt vágja a
bbent. Azt mondta
rt a Tisza-villában a
akarta menteni Ti-
mondani a főtárgya-
kus ember, egy ki-
olt ez a saját maga

dője is. Gál Jenő,
astól kezdve a leg-
és közben szenzá-
t, melyeket mind-
osság elé.
n is megszólalok —
Tisza-per mindhárom
nyyra szembeszökő,
alapján hivatalból
lni. Bár a mi törvé-
ez, azonban ebben
essége minden ható-
kkor, mikor a ható-
kerültek, melyek az
revizióját szüksé-

nehát két nappal a
tése után — mondja
y Tibor egy hatósa-
ézett hozzám, mely-
kezőket írja:

n volt az, aki tisz-
n hagyta magát a
. Az egész tárgya-
igazságot, akkor is,
ak mondotta. És ez
állását ismerem és ez
segítőkezét kérjem,
rágalmakból össze-
Hüttner velem volt
z szoba előtt vissza-
tta, hogy csak azért
gy segítsen magán.

dem pontról-pontra
e cáfolat egy fel-
összegezve. Így
e a perújítás. Eze-
tt mondotta, ami-
an. A második ité-
laponan csalódott.
rgyalás során a tör-
beadványában be-
lanságának hangoz-
védekezéstől.
bírója öngyilkos-
pott levelében olyan
s — melyből azt
tragédia így, vagy
zetésével kapcsola-
ndonanom, hogy a
ek összebeszéltsége
elek, amelyeknek
ne.

**Re a marokkói
nziva**
marokkói harctérről
ától északra sikere-
abilok részéről alig
sak kedvezően ha-
ított offenziva is.
l irányítja a had-

**át Németor-
gi Jegyzéket**
ondoni biztonsági
szombaton átnyujt-
ia-paktumról szóló
szövegét még az-
is nyilvánosságra

nemű célokra
bben beszerezhető
la Izsó
nisoare
raian No

Angol és japán hajók nem futhatnak be kínai kikötőkbe

Sanghai, augusztus 19. A kínai hatóságok rendeletet bocsátottak ki a parti hajózás szabályozására. Eszerint az angol és japán hajók nem futhatnak be kínai kikötőkbe. A többi államok hajói pedig csak úgy köthetnek ki, ha előzőleg alávetik magukat az imperialistaellenes Unió őrsége vizsgálatának. Nagybritannia sanghaji főkonzulja felvilágosítást kért arra vonatkozólag, vajjon a kormánynak ez a rendelete hivatalosnak tekinthető-e. A főkonzul utalt arra, hogy ez a rendelet sérti valamennyi idegen kormány szerződéses jogait és egyértelműnek tekinthető a hadüzenettel. Diplomáciai körökben érdeklődéssel várják a kormány válaszát.

Kétszázötvenöt kollektív szerződést kötöttek az elmúlt évben

A romániai kollektív szerződések érdekes statisztikája

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztérium által kibocsátott munkásévkönyvek alapján már egy alkalommal érdekes statisztikát közölt az Uj Kelet arról, hogy az elmúlt évben hányféle munkakonfliktus volt Romániában. Ugyancsak ezen évkönyv alapján alkalmunk van egy másik érdekes statisztikával szolgálni olvasóinknak, amelyből kitérünk, hogy az elmúlt esztendőben hányféle kollektív szerződés jött létre a munkás és a munkaadó között.

Az első kollektív szerződés

A háború előtt a kollektív szerződések Romániában teljesen ismeretlenek voltak, de a háború befejezése után a nyugati államokból hozzánk is átszivárgott a kollektív szellem és a munkások között napról-napra nagyobb és nagyobb tért kezdtek hódítani. Az első kollektív szerződést a nyomdai munkások és a litografusok kötötték meg a munkaadókkal, majd később a különböző munkás szakcsoportok is külön-külön hódítottak be a kollektív rendszernek, míg végül most már ott tartunk, hogy alig van iparág Romániában, ahol a munkások fizetése nem kollektív szerződések alapján volna megállapítva.

Kétszázötvenöt kollektív szerződés

Az elmúlt évben az új statisztika alapján megállapítható, hogy Nagyrománia területén összesen 255 kollektív szerződés lett megkötve, amelyekből 163 esik Erdélyre és a Bánátra, 72 szerződés pedig a régi regátra, míg 19 kollektív szerződést kötöttek Bukovinában és egyet pedig Beszarábiában. A 255 szerződés közül 236 esik az ipari vállalatokra, míg 19 szerződés kereskedelmi vállalatokkal lett megkötve.

A megkötött kollektív szerződések alapján Románia területén 85.128 munkás lett fizetve, amelyek közül 79.551 ipari vállalatoknál és 5.577 kereskedelmi vállalatoknál volt alkalmazva. Területenkénti elosztás szerint Erdélyben és Bánátra 72.280, a regátban 7.168, Bukovinában 5.620 és Beszarábiában 60 munkás élvezte a megkötött kollektív szerződések alapján járandóságait. A kollektív szerződések alapján dolgozó munkások közül 53.684 munkás volt szervezetbe tömörítve, míg 31.444 szervezetten kívül álló munkás volt.

Kétféle szerződések

Az elmúlt évben a megkötött kollektív szerződések két csoportra oszthatók fel. Vannak szerződések, amelyek létrejönnek a munkás és a munkaadó között egyformán kötelező érvénnyel, de nincsenek meghatározott időhöz kötve és így a megkötéstől számítva állandóan érvényben maradnak, csupán egyes alkalmakkor közös tárgyalás folytán kisebb-nagyobb újításokat foglalnak a szerződésekbe, de alapjában véve csak a régi szerződés maradt életben. A kollektív szerződések másik csoportja pedig az, amely a munkás és a munkaadó között közös megállapodás folytán létrejön, de a szerződés csupán egy meghatározott ideig, az eddigi szokás szerint hét hónapig, vagy egy évig marad érvényben, amelynek lejáratát után a szerződés érvényét veszíti és ha a munkás és a munkaadó továbbra is szerződéses viszonyban akarnak maradni, úgy teljesen új szerződést kötnek.

A kollektív szerződések rendszeresen a napi munkaidő meghatározására szorítkoznak, de emellett kiemelkedő pontokban foglalkoznak a túlórázások kérdésével, a szabadságolásokról és az ünnepnapokról, valamint a kölcsönös felmondási idő kérdésével is. A kollektív szerződéseknek bevett szokás, hogy a munkások munkaidőjüket napi nyolc órában állapították meg, amely nyolcórás munkaidőbe, ha azt a munkás egyhuzamban dolgozza le, egy félóra ebédidő is beleértendő.

Egyes iparvállalatok, mint a fémgyártóké, lepek, erdőüzemek munkásainak a munkaidője, amennyiben azok nem akkordmunkások, tíz és fél órában van megállapítva. A kereskedelmi vállalatok alkalmazottainak munkaidője, a megállapodás szerint, tíz és féltől tizenkét óráig terjedhet.

A túlórákra vonatkozólag tíz megkötött kollektív szerződésben a vállalatok úgy állapodtak meg a munkásokkal, hogy a munkások szükség esetén kötelesek túlórákat is dolgozni, de ilyenkor túlórázás címén 25-50 százalékos órabéremelést élveznek. Amennyiben a túlórázás ünnepnapokon, vagy hivatalos munkaszünetekkor történik, úgy az órabér 100 százalékkal lesz emelve.

Növédelem

A kollektív szerződések a női munkaerővel keveset foglalkoznak, de előírják, hogy ipari üzemeknél és bányáknál tizenégy éven aluli nő munkásnak nem alkalmazható. A női munkaerőre vonatkozólag az elmúlt évben összesen kilenc kollektív szerződést kötöttek meg.

A megkötött kollektív szerződéseknek nagyobbára az a célja, hogy a munkásnak biztos megélhetést nyújtsanak és ezért a fizetése fokozatos arányban van az élelmiszer drágulásával. A szerződésekben meg van határozva a fizetés minimuma és maximuma és a munkások aszerint, hogy mennyi ideje dolgoznak a vállalatnál, élvezik a kisebb, vagy a nagyobb fizetéseket.

Az elmúlt év kollektív szerződéseinek statisztikája, jóval mögötte marad az 1923. évnél, mert amíg 1924-ben csupán 255 szerződést kötöttek meg, addig az előző évben 329 kollektív szerződés volt érvényben. A munkások is, akik kollektív szerződés alapján dolgoztak, számarány szerinti nagy differenciát mutatnak, mert 90.517 munkás dolgozott 1923-ban, amely szám 1924-ben 85.128-ra esett.

— **Ölcsebb lesz a magyar posta.** Budapestről jelentik: A kereskedelemügyi minisztériumban a posta- és távirat-díjszabás mérsékléséről tárgyalnak. Tulajdonképpen nem díjszabás-csökkenésről van szó, hanem arról, hogy a stockholmi konferencia díjszabása még 17.000 es aranykoronás alapon történt s most csak ennek csökkentéséről van szó, mely a díjtételek megfelelő leszállításával fog járni.

— **Ausztriában összeírják a magyar hadikölcsönöket.** Bécsből jelentik: A Bécsi Giró és Pénztárgylet körlevelet intézett az összes ausztriai bankokhoz, amelyben felkérte őket, hogy 8 napon belül közöljék, hogy a letételekben mennyi magyar hadikölcsön címlet van, mikor kerültek a letételekbe és a letét tulajdonosa milyen állam polgára. Az összes magánbankházak és más letételeket őrző helyek is kaptak ilyen felszólítást.

— **A mezőgazdasági választásokkal kapcsolatosan egyetlen panasz sem érkezett a belügyminisztériumhoz.** Bukarestből jelentik: A mezőgazdasági választásokkal kapcsolatban közlik, hogy ezidőig a belügyminisztériumhoz még egyetlen panasz sem érkezett be egyik részről sem.

Benszülöttek lázadása Mauritániában

Páris, augusztus 19. Mauritánia francia kolónián, amely a huszadik század első felében Afrika nyugati partjaitól a világrész belsejéig terjed, egy francia csapatot körülbelül kétszáz felkelő megtámadott. Azonnal büntető expedíció indult a lázadó benszülöttek fészékébe, ahol rövid harc után a benszülötteket levertek. A csataterén husz halott maradt.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orvosi és természettudományi napilapja
Szerkesztők: Giszkatny János és dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egész évre 850 lej.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedélyezik meg.

A mai naptár

Pontosan tíz esztendeje, 1915. augusztus 20-án halt meg a huszadik évszázad egyik legnagyobb tudósa és felfedezője, „az emberiség jövője” Paul Ehrlich. Rendesesen csak úgy szokták említeni „Prof. Paul Ehrlich”, de ez a „Prof.” a neve előtt bizony nem egyéb, mint olyan félig-meddig kegyes család. Mivelhogy Paul Ehrlich, a salvarsan felfedezője, sohasem volt teljes értékű professzor, csak olyan „rendkívüli” és „ciszétes” és „magán” tanár a berlini tudományegyetemen. Tudniillik zsidó volt és semmi áron sem volt hajlandó a maga zsidóságát áruba bocsájtani. Ez pedig végtelen bűn. Az volt mindig is, az európai társadalomban. Olyan bűn, amely represszáliákat vont maga után. És ezek a represszáliák Paul Ehrlich esetében sem maradtak el. Azt, hogy ez a zsidó orvos felfedezze a salvarsant és az emberiség jövőjévé váljon, nem akadályozhatták meg. Milliók megváltója: az lehet zsidó, — ha már másképp nem megy. De egyetemi tanár: az nem. És Paul Ehrlich, a zsidó tudós, a XX. század egyik legnagyobb hőse élete végéig „Titular professor” és „Extraordinarius” maradt a berlini egyetemen.

Csütörtök

5685 Ab 30
Ujhold
1925. aug. 20.

Ez az egész csak abból az alka omból jutott az eszembe, hogy Bécsben a kampókeresztesek világraszóló botrányokkal tüntetnek a XIV-ik cionista világtalálkozó ellen. Az ember az első pillanatban el sem képzelte, hogy milyen furcsa az: a kereszt jegyében tüntetni a zsidók ellen és hogy az utca népe romboló felvonulásokat rendezzen azok ellen, akiknek egyike a salvarsant adta a világnak. Különös, de nem is olyan öntudatlan találkozása a szakvagnak: salvarsan, Salvator. Rokonszavak, mind a kettő egyet jelent. Hominum Salvator, — hominum salvarsan. Az ember megváltója. És mind a két esetben zsidók adták a világnak. Az emberiségnek. A maguk zsidó közösségének nem volt szüksége rá.

Erre a másikra sem. A hominum salvarsanra, a betegek megváltójára nem nekünk volt szükségünk. Ez az irtózatot kört évszázadok óta szörnyűséges pusztítást vitt végbe az emberek tömegeiben. Vannak egész fajok és népek, amelyek rettenetesen inficiálva vannak ennek a döglétes betegségnek bacillusával, földmivések, városi proletártömegek és magas arisztokrata körök. De a háromezeresztendő zsidó faj, a zsidó vér nem inkinál a laesre. Mindegy most, hogy miért. A salvarsanra nem nekünk volt szükségünk, de halálosan szüksége volt a testi megváltásra a beteg emberiségnek. És mert szüksége volt rá: a zsidó géniusz küldte a testi megváltót is.

Miért éppen a cionista kongresszus alkalmából jutott mindez az eszembe? Bécsben a kereszt jegyében tüntettek a zsidók ellen. Az utca népe, a salvarsan felfedezőjének népe ellen. Tragikus, keserves gyonyolódása ez a sorsnak.

Az emberiség nagy megváltója mondotta: „aki kövel dob meg téged, dobd vissza kenyérrrel”.

A megváltott emberiség megfordította az erkölcsi tant. A bécsi tüntetések azt hirdetik: „aki kenyérral hajít meg, dobd vissza kövel”.

— **Előkészületek a király hatvanéves születési évfordulójának a megünneplésére.** Bukarestből jelentik: Jorga professzor az egyesült ellenzéki párt nevében tervbe vette, hogy a király közeli hatvanéves születése alkalmából nagyarányú ünnepséget rendez. A liberális párt szintén elhatározta, hogy augusztus 24-én proklamációt tesz

közé az on gyelmét a k alakuljon eg amely ennek Tudvalevőleg lesz a 66-ik lomra nagy ságok hogy senek. A m pénzt is a k

— A ve campinai p lentik: A tekintették a Steau Román letükre. Inne visszatértek

— Belg leszi amer jelentik: Az egyezett a fizetése tár kormány m száztizenhat van év alati ből százhatv kell kamato után azonban esedékes.

— Meg gon élő kü Budapestről delte, hogy tőzökös kül nek terminu sák. Az inté sok külföldi hivatalt, hog kezési kötele

— Ujab niban. Buk zett jelentés sérletek tört karhatalom megakadályo A tüntetők jeloszlan, de ján a rendő sabb eszközö a tüntetést e

— Letar jelentik: A ki Kormos C kereskedelmi már le is ta követett el, kasztást, usz

— Goldi irodalmi tár jelentik: Go dalmi társasá Valért ajánlo dalmi körök lemondását n

— Puszt Budapestről ségügyi statis ható, hogy a lott közül 30 körülmények tak száma a kott lenni, meghaltak sz száma emelke

— Forra ban. Newyork Amerika elko b rikai tudósokk a szempontból, a német talá használatát elő az évek eleje importáltak An vizsgáltak és jöttek rá a faa kára. Megtalált gyártásának m kal jelentősebb minden eddigi könnyű, rozse A szakértők az dot ad olyan a az eddigi súlyn mat fognak elő Hatalmas zsidó

közé az ország lakosságához, melyben felhívja figyelmét a király születésnapjára és javasolja, hogy alakuljon egy semleges pártokon felül álló bizottság, amely ennek a napnak az ünnepségeit előkészítene. Tudvalevőleg a miniszterelnökök is közelebről lesz a 66-ik születési évfordulója. Erre az alkalomra nagyobb összeget gyűjtöttek össze a hatóságok hogy ugynevezett *Bratianu* alapot létesítsenek. A miniszterelnök erre a célra összegyűjtött pénzt is a királyi ünnepségekre kívánja fordítani.

— **A vendégújságírók meglátogatták a campinai petróleumtelepeket.** Bukarestből jelentik: A vendégújságírók tegnap délután meglátogatták a campinai petróleumtelepeket, ahol a Steau Romana igazgatósága bankettet adott tiszteltükre. Innen Breaza községbe látogattak el, majd visszatértek a fővárosba.

— **Belgium kétszázhatvan év alatt törleszti amerikai adósságát.** Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok kormányának meggyezett a belga kormánnyal követeléseinek fizetése tárgyában. Eszerint a washingtoni kormány megengedte Belgiumnak, hogy négy-százötvenhatmillió dollár tartozását kétszázhatvan év alatt törleszthesse le. Ebből az összegből százötvenmillió után egyáltalában nem kell kamatot fizetni, kétszázhatvanhat millió után azonban három és félszázalék kamat lesz esedékes.

— **Meghosszabbították a Magyarországon élő külföldiek jelentkezési terminusát.** Budapestről jelentik: A belügyminiszter elrendelte, hogy az állandóan Magyarországon tartózkodó külföldiek jelentkezési kötelezettségének terminusát december 31-ig meghosszabbítsák. Az intézkedésre az adott okot, hogy a sok külföldi valósággal megrohanta a bejelentőhivatalt, hogy a rövid időre kiszabott jelentkezési kötelezettségének eleget tehesse.

— **Ujabb antisemita tüntetések Foksánban.** Bukarestből jelentik: Foksánból érkezett jelentés szerint a városban ma újabb kísérletek történtek antisemita tüntetésekre. A karhatalom azonban erővel közbelépett és megakadályozta a tüntetésre irányuló akciókat. A tüntetők ellenállottak és nem akartak széjjeloszlatni, de a kapott szigorú utasítások alapján a rendőrség és a csendőrség a legdrasztikusabb eszközöket vette igénybe és így sikerült a tüntetést elfojtani.

— **Letartóztatott lapkiadó.** Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki Kormos Gyula a „Magyar Kompassz“ című kereskedelmi lap kiadója ellen. Kormos, akit már le is tartóztattak, több büncselekményt követett el, még pedig okmányhamisítást, sikasztást, uszorát és csalást.

— **Goldis László lemondott az Astra irodalmi társaság elnökségéről.** Bukarestből jelentik: Goldis László lemondott az Astra irodalmi társaság elnökségéről. Utódjául Branista Valért ajánlotta. A hír úgy politikai, mint irodalmi körökben óriási szenzációt keltett. Goldis lemondását nem indokolta meg.

— **Pusztít a rákbetegség Budapesten.** Budapestről jelentik: A magyar főváros egészségügyi statisztikájának adataiból megállapítható, hogy az elmúlt héten elhunyt 262 halott közül 30 a rák áldozata. Míg normális körülmények közt a tuberkulózisban elhunytak száma a rákban elhunytak kétszerese szokott lenni, ugyanazon héten a tüdővészben meghaltak száma 46 volt, tehát a rák százalékszámára emelkedett.

— **Forradalom az autómobil-gyártásban.** Newyorkból jelentik: A világháború idején Amerika elkobozta a német szabadalmakat és amerikai tudósokkal megvizsgáltatta azokat, főleg abból a szempontból, hogy mennyire lehetne értékesíteni a német találmányokat. A német találmány kihasználását elősegítette az a körülmény, hogy ennek az évek eleje óta Németországból Methan-olajat importáltak Amerikába, amelyet a szakértők megvizsgáltak és megkeresték a gyártás patensét. Így jöttek rá a faalkohol szintetikus előállításának titkára. Megtalálták azonkívül egy új autómobilolaj gyártásának módját is, de talán még ennél is sokkal jelentősebb az a patens, amelynek segítségével minden eddiginél olcsóbban lehet előállítani egy könnyű, rozsdamentes, fölötté kemény acélt. A szakértők azt állítják, hogy ez a találmány módot ad olyan autómobilgépek gyártására, amelyek az eddigi súlynak alig felét teszik ki és forradalmat fognak előidézni az autómobilgyártás terén. Hatalmas szindikátusok alakultak, amelyek ki fog-

ják használni a német patenseket. Az egyik a Dupont Company, amely berendezkedik az új autómobilolaj, az ugynevezett Synthol gyártására, a Standard Oil Company New Jerseyben vállalkozik ennek az új olajnak értékesítésére, az Imperial Company pedig az új rozsdamentes kemény acélt fogja gyártani és egyben a könnyű autómobilok tömeges előállítására is készül.

— **Tovább folytatják az eljárást Condrus volt prefektus ellen.** Bukarestből jelentik: A Condrus—Manolescu ügyben tegnap volt a pörfelvételi tárgyalás, melynek során a bíróság helyet adott Manolescu panaszának és mivel tényleg fenáll a súlyos testisértés, a pereljárást folytatva tették Condrus ellen.

— **Hogyan szökött meg Tomescu a csendőrgyűrűből?** Bukarestből jelentik: Tomescuról újabb ismét sokat irnak a bukaresti lapok. Egybehangzó vélemények szerint Tomescunak azért sikerült a csendőrgyűrűből megszöknie, mert megtudta a csendőrök jelszavát. Ennek segítségével félrevezette a csendőröket és így megmenekült. Munteanu is tudta a jelszót, de őt egy golyó eltalálta és így nem kerülhette el végzetét.

— **A morenii tűz három közeli községet elhamvasztással fenyeget.** Bukarestből jelentik: A morenii tűzről érkezett újabb jelentés szerint a tűz eloltásához még semmi kilátás sincs, sőt a felszaporuló lángnyelvek fenyegetik a közeli három községet is. Szakemberekből álló speciális bizottság alakult, hogy tanulmányozzák, miképpen lehetne a tüzet ártalmatlanná tenni.

— **Eijegyzés.** Ordentlich Ilonkát, Ordentlich Ferenc dési zsidó hitközségi elnök leányát eljegyezte *Majrovics* Eduárd folyó hó 16-án Berberken. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Lóvi Sándor eljegyezte Roóz Klári urleányt** Nagyváradról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Hanz Laura aviva Dej és Fischer József kereskedő Gherla jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ujból leszállították Bécsben a kenyér árát.** Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban hétfőtől kezdve a fehér sűtemény árát 42 garasról 40 garasra csökkentették.

— **Előléptetés a kolozsvári állomáson.** A bukaresti vasuti vezérigazgatóság Pálffy Endrét, a kolozsvári állomás szimpatikus helyettes állomásfőnökét ellenőri rangból fölléptette elő. Pálffy Endre évek óta teljesít Kolozsváron helyettes állomásfőnöki szolgálatot és ezalatt az idő alatt úgy a vele érintkező közönség, mint a mellé beosztott vasuti személyzet megvoltak elégedve. Éppen ezért Pálffy Endre kinevezése közmegegyezést keltett.

— **Magyar szerzők a budapesti színházakban.** Budapestről jelentik: A színházak az új szezonban több magyar szerző darabját mutatják be. Legnagyobb érdeklődéssel *Herczeg* Ferenc „A nagy hid“ című történelmi drámája elé tekintenek, amely tudvalevőleg Kossuthról és gróf Széchenyiről szól. A Kamara Színházban is lesz egy érdekes bemutatás, *Zsirkav* János nemzetgyűlési képviselő „Pongrác mester“ című középkori szimbolikus darabja.

— **Megállapították a volt német császári család hivatalos címét.** Berlinből jelentik: A németországi sajtó egyrésze szenvedélyesen teszi szóvá a száműzetésben élő II. Vilmos császár feleségének jelentkezési módját *Wildbad* furdőben. A volt császár neje a kurlistán így van bejegyezve: *Hermine Doorn császári és királyi felség.* A lapok ezt hamisításnak minősítik és éppugy kifogásolják, mint azt, hogy a volt trónörökös, aki mostanában közölte egy könyvben háborús visszaemlékezéseit, szerzőként „*Wilhelm, Kronprinz*“ néven szerepel. A radikális újságok felujtják az 1910. június 23.-i és az 1923. november 27-i rendeleteket, amelyek szabályozzák az egykor uralkodó családok neveit. Eszerint a volt császár és ivadékaiknak neve: „Poroszország hercege“. Így kell őket bevezetni az összes közhivatalok könyveibe és lajstromaiba és így szerepelhetnek okiratokban. Nem használhatók e megjelölések: „Német császár és Poroszország királya“, vagy „császár és király“, vagy „császárné“, vagy a „német birodalom és Poroszország koronahercege, vagy hercegnője“. Eszerint II. Vilmosnak a neve a német hivatalos világban „*Wilhelm Prinz von Preussen*“, ugyanígy nevezheti magát legidősebb fia. Felesége pedig nem jelentheti be magát sehol másként, mint *Hermine Wilhelm Prinzessin von Preussen*. A hatóságok intézkedtek, hogy *Karlsbad* furdőben a kurlistán a császárné neve így helyesbítették.

— **Egy elmaradt ebéd miatt megölte az apósát.** Kassáról jelentik: Kis Petre János Nagyszelmel melletti szirénfalvai 25 éves pástort apósa meggyilkolása miatt a csendőrség letartóztatta és bekísérte a kassai ügyészség fogházába. Kis Petre János tegnapelőtt kihajította juhait legelni, feleségének pedig meghagyta, hogy délből vigye ki u'ána az ebédet a rétre, mert nem akarja a juhokat esténél előbb behajtani. Kis Petre hiába várt az ebédre, azért a szokottnál korábban tért haza és dühösen rátámadt apósára, *Kuni Péter* gazdálkodóra. Kuni azt mondta, semmi köze a dologhoz, kérdezze meg feleségét, miért nem vitte ki az ebédet. Kis Petre Jánosé és az ura között szóváltásra került a sor, majd Kis Petre megütötte a feleségét. Kuni Péter leánya segítségére sietett, torkonragadta vejét és eltávolítani igyekezett. Kis Petre Jánosnak még kezeügyében volt rézkampós juhászbotja, ezzel rávágott apósa fejére. Kuni eszméletlenül vágódott el a sarokban, fejét beleütötte a vaskályha sarkába, arcát elöntötte a vér és néhány óra múlva meghalt. Az apógyilkos juhász beismeri tettét, azzal védekezik, hogy apósa meg akarta fojtani és hogy a halált az esés közben szenvedett sérülés okozta. A boncolás eredménye még ismeretlen.

— **Uj rendelet a robbanóanyagok szállítására vonatkozólag.** Bukarestből jelentik: A vasuti vezérigazgatóság intézkedéseket tett a robbanóanyagok szállítására vonatkozólag, mely szerint a szállításra a vasut robbanóanyagokat csak is a kerületi monopoligazgatóságnak külön erre a célra kiadott engedélye alapján vehet fel.

* **Kolozsvár szenzációja** a 83. gyalogezred cigány szalon zenekarának hangversenye esténként a Palace-kávéházban.

* **Olyan szenzációs élményeket hoz nyilvánosságra „Uj Palesztina“ című könyvében** Ben Ami, amelyek még sehol nem jelentek meg.

* **Cséplőgépekhez, motorokhoz, iparvállalatokhoz** mentőszekrényeket, vagy tartalékait szállítja M. Rózsa Royal drogéria. Cluj, Főter.

— **Meghalt Joan Slavici.** Bukarestből jelentik: Súlyos vesztesség érte a román újságíró és írói kart. Joan Slavici, a román írói körök egyik legismertebb alakja, a tegnap délután meghalt. Ő volt az, ki megteremtette a román irodalomban a novellát. Életében több újságnak volt kitűnő munkatársa. Az utóbbi időben az „*Adeverul Literar*“nak volt a szerkesztője. Temetése, — amelyben az összes irodalmi és politikai kiválóságok jelen lesznek — ma délután lesz.

Dr. COSMUTZA szanatórium

Cluj-Kolozsvár, Fellegvár.

Klimatikus gyógyhely légzőszervi betegségek számára. Diétás szanatórium cukorbetegnek ves-bajosok, köszvényesek részére. Vizgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés, állandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 350 lej. Orthodox konyha.

Nagy

barisnyavásár

melyen leszállított árral

Kötött barisnya minden színben	25
Fleckt-barisnya minden színben	53
Muslin barisnya diva minden színben	69
Cérna-muslin minden színben	98
Selyemfátyol barisnya minden színben	125

BLATT

FÖTÉR 18

Divatkönyvekben és kötetekben óriási választék! A legjobb barisnyak csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A kisiparosok akciót indítanak az új iparkamarai törvény módosítására

A kolozsvári Ipartestület elkészített akcióját a kisipari érdekek védelmére

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Ipartestület, melynek tagjai tudvalevőleg kisiparosok, elhatározta, hogy akciót indít a kereskedelmi és iparkamarák reorganizálásáról szóló törvény módosítására.

Az ipartestület az iparkamarai választásokkal kapcsolatban követelni fogja, hogy minden városi iparost, akinek iparendelvénye van és több munkással dolgoztat, az iparkamarai választói listába vegyék fel és ne a munkakamara választói közé, mert a kisiparosság igényt tart arra, hogy ne az adókövetések alapján sorozzák az iparosok, vagy kereskedők közé az iparkamarai választói listákban, hanem minősítést alkalmával járjanak el az ipartörvény rendelkezéseinek megfelelően. Abban az esetben, ha a kisiparos nyersanyagot dolgoz fel, tekintsek kisiparosnak az iparkamara, még akkor is, ha produktumait maga hozza forgalomba. Ha a kisiparosok ezirányú törekvése az iparkamarai törvény

jelenlegi keretei között nem lenne keresztülvihető, a kisiparosság akciót indít a törvény megfelelő módosítása érdekében.

A kisiparosokat erre az akcióra az indította, hogy az új iparkamarai törvény alapján, mindazok az iparosok, akik nem fizetnek külön kamarai adót, hanem csak tizenkétszázalékos adóátalányt, nem lehetnek az iparkamara választótagejai, hanem a felállítandó munkakamaraéhoz fognak tartozni.

Az ipartestületnek az a törekvése, hogy ily módon megvédje a kisiparosság jogait — valljuk be egy kicsit elkészett törekvés. A kamarai választásoktól már csak rövid idő választ el, már pedig alig bízható, hogy ezalatt a rövid idő alatt, vagy éppen a választások után módosítanak a törvényt. Az ipartestület vezetőségének elég ideje volt arra, hogy ezt a fontos és a kisiparosság létérdekébe vágó akciót lefolytassa és így kár volt erre az utolsó percekig várni.

✚ **A Chrissoveloni Bank érdekeltséget vállalt a kolozsvári Erdélyi Banknál.** Penzügyi körökben már hosszabb idő óta beszéltek arról, hogy a bukaresti Banca Chrissoveloni, mely intézetnek több fiókja van Erdélyben, tárgyalásokat folytat a kolozsvári Erdélyi Bank főérdekcsoportjával aziránt, hogy a bukaresti pénzintézet vállaljon nagyobb érdekeltséget az Erdélyi Banknál. A „Rapid“ távirati ügynökség mai bukaresti jelentése szerint ezek a tárgyalások befejeződtek, mégpedig teljes eredménnyel. A megegyezés szerint a Banca Chrissoveloni átveszi az Erdélyi Bank részvényeinek kétharmadát. A részvénytöbbség megszerzése azonban nem befolyásolja az Erdélyi Bank függetlenségét, az intézet megtartja összes fiókjait, ugyancsak nem történik változás a vezetőségben sem.

✚ **Közvetlen árutarifák Csehszlovákia és Magyarország között.** Prágából jelentik: A csehszlovák vasúti minisztérium közvetlen árutarifát készít elő Csehszlovákia és Magyarország között. Mint értesülünk, a két ország államvasutai között már folyamatban vannak az erre vonatkozó tárgyalások.

✚ **Nagy fizetéképtelenség a bécsi piacon.** Bécsből jelentik: Az osztrák borspiac egykor legszámottevőbb cége, az F. Brazzafolli & Co. cég, amelynek egyik társtulajdonosa, Medici Mária grófnő fizetési zavarokba került. A passzívák összege 275.450.000 korona. Az utóbbi időben már alig dolgozott a hajdan igen erős cég, amely főleg az osztrák mágnások borműveleit intézte. A mostani viszonyok nem kedveztek a százesztendő-nél idősebb cégnek.

✚ **Idegen pályaudvaron veszteglő speciális vagonok után napidíjat kell fizetni.** Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint azok után a speciális vagonok után, melyek a székelő állomáson kívül eső állomások valamelyikén vesztegelnek — napi 30 lej díjat kell fizetni. Az erre vonatkozó kéréseket az a vasúti főnökség aprotálja, ahol a speciális vagonokat vesztegeltetni akarják. Az engedély legfennebb 30 napra adható meg. A rendelet szeptember 1-én lép életbe.

✚ **A pénzügyigazgatóság árverést hirdet a Központi Szálloda berendezésére.** A kolozsvári pénzügyigazgatóság e hó 26-ára délután 10 órára árverést hirdet a Központi Szálloda, Étterem és Bodega összes berendezésére. Az árverés feltételei a pénzügyigazgatóságnál (Hunyadi tér 4. I. em.) tudhatók meg.

✚ **A magyarországi pénzpiac.** A leszámitolási piac néhány nap óta felélénkült, a cégek őszi bevásárlásaik alkalmából tartozásaik egy részét váltóval fizették a nagykereskedőknek és a gyárosoknak. Ennek a váltóanyagoknak egyrésze máris a bankokhoz került, míg a további rész lassanként — a pénzügyi szükségletek arányában — teszi meg ezt az utat. A pénzintézetek szívesen számítoják le a

váltókat, átlagosan 12 és fél—14 százalékos kamattal alkalmazásával. Vidéken szintén felélénkült ilyen alapokon a váltóleszámitási piac, amde a vidéki jelentések még gyakran említik huszpercentes tárcaváltó leszámitolási kamattal.

✚ **Országos fém munkássztrájk Lengyelországban.** Varsóból jelentik: Varsóban tízezer fém munkás két hét óta sztrájkban állott, mert bérköveteléseiket nem teljesítették. A fém munkások szindikátusa ma újabb tárgyalásokat folytatott a munkaadókkal és ragaszkodtak a régebben kért ötvényszázalékos béremeléshez. A munkaadók kijelentették, hogy legfeljebb husz százalékot adhatnak. Erre válaszul a fém munkások szindikátusa az egész országra nézve elrendelte a fém munkások sztrájkját, amely szombaton megkezdődött.

✚ **A malomipar védelme a szomszéd-országokban.** A gabona- és lisztvámok kérdését most egyidőben két szomszédállam, Jugoszlávia és Csehország rendezte. Csehszlovákiában a különböző gabonaművek árát négy hátra előre a prágai, brünni és pozsonyi tőzsdek jegyzéseiből állapítják meg és ezek az árak mérvadóak a vámkezelés szempontjából. Jugoszláviában szintén megszüntették a gabona- és a lisztvámok eddigi vámentességét és a liszt vámját 5, illetve 7 dinárban állapították meg 100 kilogrammonként.

✚ **Kicserélik a rongyos bankjegyeket.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött szét, melyben utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a 20, 100, 500 és 1000 lejes bankjegyek közül azokat, amelyek nagyon szakadozottak — vonja be a forgalomból. A bankjegyek kicserélését a Banca Nationala fiókjai végzik.

✚ **A magyar kormány uszortörvényvel akarja letörni a drágaságot.** Budapestről jelentik: A magyar kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a drágaság letörésének ügyével foglalkozott. Elhatározták, hogy ebben az ügyben ankétot hívnak össze és a drágaságot, ha kell, még uszortörvény alkalmazásával is megfékezik.

TÖZSDE

Augusztus 19-én

A lej: Zürichben 265 00, Párisban 11 00, Budapestben 365, Bécsben —

Kolozsvár. A devizapiacra üzletlenség uralkodott. Az árak ingadozóak, valamivel alacsonyabban, mint az előző napon. A kötések a következő árfolyamokon történtek:

Bécs 27.40—27.60, Prága 5.73—5.82, Budapest 360—363, Páris 9.10—9.25, Zürich 37.80—38.10, Newyork 194.00—195.00, London 950—953, Milánó 7.05—7.10.

Zürich. Zárlat: Berlin 122.75, Amszterdam 207.65, Newyork 515.25, London 2504.00, Páris 2425.00, Milánó 1870.00, Prága 1525.00, Budapest 72.50, Belgrád 922.50, Bukarest 265.00—265.00, Varsó 92.50, Bécs 72.50.

Bukarest. Devizák: Páris 9.15, Berlin —, London 950, Newyork 194.50, Milánó 7.05, Zürich 38.00, Bécs 27.80, Prága 5.78, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 735, német márka 46.00, leva 1.35, török lira 110, font sterling 940, francia frank 9.60, svájci frank 37.20, olasz lira 7.40, drachma 3.15, dinár 345, dollár 195.50, lengyel forint 35.00, osztrák shilling 28.00, magyar korona 27.50, cseh korona 5.85, belga frank —, holland forint —.

SPORT

A Makkabi-világszövetség negyedik kongresszusa

(Bécs, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista világgongresszus alkalmával hétfőn este nagy ünnepélyeségek mellett nyílt meg Bulgária, Belgium, Németország, Anglia, Erec-Jiszráél, Esztorozság, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Ausztria, Románia, Oroszország, Svájc, Csehszlovákia, a Makkabi-világszövetségben tömörült Törökország és Magyarország zsidó sportegyesületeinek negyedik világgongresszusa, csaknem az összes tagállamok sportegyesületei delegátusainak, valamint számos zsidó vezetőségiségének részvételével. A megnyitó ülés első szónoka a Makkabi Világszövetség elnöke dr. Spiegler volt, aki az elnökség munkájáról adott tartalmas beszámolót. A megnyitó ülés szenzációja dr. Ernst Simon (Haifa) beszámolója volt, aki az épülő ország hatalmas tempóban fejlődő sportéletéről adott részletes referátumot. Az egyes országok delegátusainak referádái után, — amelyekből, sajnos, Románia reprezentánsának beszámolója hiányzott — a megnyitó ülést berekesztették.

A kongresszust kedden folytatták és kedden este fejezték be. A tárgyszorozaton néhány — a zsidó sport további fejlődése számára vitális jelentőségű kérdés szerepelt, így a professzionizmus szerepe a zsidó sportéletben, egy olimpiád megrendezésének kérdése, zsidó stadion építése és a Makkabi-világszövetség helyzete a cionista világszervezetben.

A kongresszus befejezte után a Makkabi-világszövetség kongresszusi sport- és tornaünnepélyt rendez, amely a sport és torna minden ágában nyújt alkalmat az Európa minden részéből összegyűlt mintegy 1000 főnyi sportembernek nemes vetélkedésre. A sportünnepély fénypontját fogja képezni a vasárnap a Hakoah-pályán lebonyolításra kerülő ünnepélyes felvonulása nyolc állam zsidó sportegyesülete képviselőinek és az ezt követő futballmérkőzés Palesztina válogatott csapata és Ausztria zsidó amatőrjei között.

A KAC—Haggibbor uszóversenye. Vasárnap, augusztus 23-án a KAC és Haggibbor a Diana medencéjében uszóversenyt rendez a következő programmal:

Gyerek számok: 50 méteres szabaduszás, 50 méteres hátuszás. **Ifjúsági számok:** 75 méter kezdők, 100 méter mell, 100 méter hát, 100 méter oldal, 100 méter gyors, 3x50 m. vegyes staféta, 3x50 m. gyorsstaféta. **Senior számok:** 100 m. mell, 100 m. hát, 50 m. oldal, 50 m. gyors, 500 m. távuszás, 4x50 m. vegyes staféta. Műugrás 32 éven felüli urak versenye. **Női számok:** 50 ifjúsági mell, 100 m. senior szabad uszás.

Külföldi sporthírek. Szabadka. Kinizsi—Bácska 5:4 (4:1). A román bajnoksapat lazálva játszott a turájának második mérkőzését. Semmler, Tessler és Frech a góllövők. **Lisszabon.** Uruguay—FC Cuano 2:1 (1:0) Az Uruguayak csapata szeptember 3-án tér vissza hazájába.

Haggibbor—NAC. Vasárnap délután Kolozsváron ad revansot Nagyvárad bajnoksapata a most kitűnő formában lévő Haggibbornak néhány héttel ezelőtt Nagyváradon szenvedett vereségéért. A mérkőzés kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Ma eszérvézi kivételül sa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát

akar venni, ne
számlálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse
még
SZÉKELY E. RÉTI
ERDELYRÉSZI BUTORTYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék,
asztalokok furniáruktéségeit legelőször itt szerezhetik be

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

SZINEL

A Pótbérlet szokatlanul Színház titkárja ugyanis elég jó órájára, akik tartózkodnak még dönteneznek-e vagy ez a pótbérlet jelentették. A bérletkötés kor végleges mert a rákó a „Fanny” megkezdődött összeg nem ben fizetendő az első részletől 1 óráig a titkári irodában. **Berky Lil** Futótűzként nek a hétnek érkeznek Berk esti és egy débaton este, lép fel Berk dag változat adásnak más-sokat rendez szállított hely érdeklődőre előre gondosk

Mag
Csütörtök: Az
ség, elő-
Péntek: Az öt
Szombat d. u.
olcsó hely

Select-mo
amerikai techn
Monumentális
világhírű regé
Balzsc

Urania-m
Harakiri. A c
a japán nép é
hírű japán mű
Káprázató fil

E rovatban kö
nemű

K
Alulirott ide
elismertemnek
az Ivria Biztos
tányos és gyors
főrejt, Mihály
sitái ügyében
kommisszár 30.00
csatlóság, ill te
elhalmozott és ig
azaz 60.000 lei
okmányok b-mu
nyomban bifiz-t
gyors eljáért
főrejt mind
Turguacres, 1

Üzle
WEIS
kalap és ur
Reg. Ferdina
C. Regele
hol az elár
a rég

**vetség
szusa**

let tudósítójá-
almával hétfőn
yilt meg Bul-
Erec-Jisráél,
Lengyelország,
vájce, Csehszlo-
tömörült Török-
rtegyesületeinek
az összes tag-
inak, valamint
ztvétele mellett.
Makkabi Világ-
aki az elnökség
ót. A megnyitót
(Haifa) beza-
almas tempóban
referátumot. Az
entánsának be-
ó ülést bere-

ták és kedden
hány — a zsidó
ális jelentőségű
mus szerepe a
megrendezésének
Makkabi-világ-
vezetethez.

Makkabi-világ-
nőnépélet ren-
ágában nyújt
éből összegyűlt
nemes vetélke-
fogja képezni a
politásra kerülő
m zsidó sport-
követő futball-
ata és Ausztria

rsenye. Vasár-
Haggibbor a
rendez a követ-

szabaduszás, 50
: 75 méter kez-
hát, 100 méter
vegyes staféta,
ok: 100 m. mell.
gyors, 500 m,
a. Műugrás 32
mok: 50 ifjúsági

adka. Kinizsi —
kosapat lazsálva
zését. Semmler,
bon. Uruguay —
ak csapata szept-

délután Kolozs-
okcsapata a most
k néhány héttel
eségéért. A mér-
éssel tekintenek.

gorát

re és tekintse
TI
ARS. butortermelt,
n itti szereshetik be

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A színházi iroda közleményei

Pótbérlet hirdetés. Tegnap délelőtt és este is szokatlanul lényeg-sürgős-forgás volt a Magyar Színház titkári irodájában. Az igazgatóság ugyanis eleget akarván tenni igen sok helyről jövő óhajnak, pótbérletet hirdetett azok számára, akik a nyári bérletkötések idején nem tartózkodtak Kolozsváron, vagy nem tudtak még dönteni, hogy a jövő évad folyamán bérletnek e vagy sem. Ugy látszik, szükséges volt ez a pótbérlethirdetés, mert rendkívül sokan jelentették be már az első napon is igényüket. A bérletkötések utolsó napja a hó 26-ika. Akkor véglegesen le kell zárni a bérletkötéseket, mert a rákövetkező héten, szeptember 3-án már a „Fanny és a cselédkérdés” bemutatójával megkezdődnek a bérletes előadások. A bérleti összeg nem egyszerre, hanem 10 havi részletben fizetendő s a bérletkötés alkalmával csak az első részletet kell kifizetni. Naponta 10 óráig 1 óráig este 6 óráig 9 óráig lehet bérletni a titkári irodában.

Berky Lili és Gózon Gyula kabaré előadásai. Futótűzként terjed el a híre annak, hogy ennek a hétnek a végén két napra Kolozsvárra érkezik Berky Lili és Gózon Gyula, hogy két esti és egy délutáni kabaré rendezzenek. Szombaton este, vasárnap délután és vasárnap este lép fel Berky Lili és Gózon Gyula igen gazdag változatos műsor keretében. Minden előadásnak más-más műsora lesz. Az esti előadásokat rendez helyarákkal, a délutánit pedig lezártított helyarákkal tartják meg. A rendkívüli érdeklődésre való tekintettel jegyekről tanácsos előre gondoskodni. Elővételi díj nincs.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtök: Az ótói vendég (Párisi bohózat-újdonosság, előzár. Sorozat 307)
Péntek: Az ótói vendég (3. sz. Sorozat 308)
Szombat d. u. tél 4. sz.: A kis lo d (Gyermekelőadás, előzár. helyarákkal. Sorozat 309)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Csütörtök, augusztus 20-án. Az amerikai technika legnagyobb vívmánya. *Salambo.* Monumentális ókori film 10 felv. Gustav Flaurert világhírű regénye után. Főszerepben Jeanne de Balzac

Urania-mozgó. Csütörtök, augusztus 20-án: *Harakiri.* A család becületért. Szépirodás dráma, a japán nép előtől, 7 felv. Főszerepben a világhírű japán művész: Sasabe Hayakawa. Exotikus. Képráztaó film.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség semmi nemű felelősséget nem vállal

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott adhattam érzelmes álam, hogy őszinte elismerésemek és köszönetemnek adjak kifejezést az *Iria Biztosító Részvénytársaságnak* azon méltányos és gyors eljárásért, amelyet megboldogult férjem, Mihály Karolyi terménykereskedő öle biztosítási ügyében tanusított. Férjem, aki balesettel komolyan megbetegedett, 30.000 leire volt biztosítva, aut szerencsétlenség, illetve vasúti elgázolás következtében elhalálozott és így a biztosító összeg kétszerese, azaz 60.000 leire vált a biztosítás, amely összeget az ökmények bemutatása után az *Iria Biztosító Rt.* nyomban kifizette. Ezen viládban méltányos és gyors eljárásért nevezett intézetet legmelegebben köszönöm mindenkinek figyelmébe.

Tudapest, 1925. augusztus 12.

Özv. Mihály Karolyiné
sz. Sámson Sári s. k.

Üzletáthelyezés

WEISS SIEGFRIED
kalap és ardivatüzletét áthelyezte Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi u.) 6 sz. alól
C. Regele Ferdinand 10. sz. alá,
hol az elárusítás már megkezdődött a régi szolid árak mellett.

Aranyér
„Anusol” Soedecbe

Aranyér ellen löbb mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkalmatlanságtól mentes. Reggel és este egy kúpocskát a végbélbe bevezetve. Minden patikában és drogériában kapható.
RÁKÁR **F.H. MEES** CALEA-GRIVITEI 61

Kocsikenőcsőt

I-a hordóst lei 5-50 bármily kis vagy nagy mennyiségben szállít

Szappangyár Rt. — Dej

Kérjen ajánlatot többi gyárterméneinkről is.

Autóvezetőnek bá kiteljesítményesen kitanított. Elméleti és gyakorlati oklevél és gépészmérnök vezetője mellett. Műhely és vezetési gyakorló órák kedvező feltétellel. **Telefon 10-42.**

„Express”

auto garage, bérrentő vállalat és javító műhely
Str. Londrei (Hosszu) 26. Cluj

Hölgyeim! Filc kalapújdonságok óriási választékban 350 lei minden formában. **Régi filc kalapokat 48 óra alatt formál és alakít az**

„IDEAL”

kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólya-áruházal szemben).

Zsidó irodalom

Giszkalay: Uj profeciák 85
” A titok 15
” Támár 70
” Goldschmidt: Egy zsidósors 140
” Jönni fog még .. 120
Csirikov: A zsidók (Dráma) 25
Raab: Mayer Litvák unokája 52
Müller: A cionizmus ABC-je 20
Dr. Richtmann: Orthodoxia és cionizmus 30
Dr. Simon: Hova vezet a zsidó utja 35
BEN AMI: Uj Palesztina 100
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története) 132
P. Benoit: A táncosnő (Egy zsidó leány regénye) 132
Lacratelle: Silbermann (Egy zsidófiu története) 80
Zangwill: Az üvegcsiszoló 55
Schalom Asch: Fiatalok 55
Ujvári: A cédrusfa Aaliaja 30
Bernstein: A cionizmus 55
Herzl: Zsidó állam (Dr. Schönfeld fordítása) 55
Frigyes: A zsidók természetrajza .. 45
Nordau: Dr. Kohn 45
Szabolcsi Lajos: Csillag fia 110
Herzl: Zsidó állam 30
Mendele moicher sf.: Sánta Fiske 80
Sokolov: Uj zsidó 15
Agnon: A meggörbedt kiegyenesedik 35
Biró: A zsidók utja 50
Lichtheim: A zsidó Palesztina 15
Ujvári Péter: Tulsó parton 70
Patai: Héber költők anthológiája .. 650
Neményi: Isten keze 75

Kaphatók az **Uj Kelet könyvosztályában,** utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Természetes ásványvíz. **Celestin** A francia állam forrása: bevélt: csu-nál, hólyagbántalmaknál, cukorbetegségnél, izületi fájalmaknál

VICHY Grand-Grille Hopital

Övakodjunk az utánzatoktól. **Vichy-Etat** só lúgos, emészthető víz házi elkészítése. **Vichy-Etat** pastillák evés után elősegítik az emésztést.

A **Tordai Sörgyár Részvénytársaság** kiváló minőségű uj márkája, a

Király-sör

mindenütt kapható

APROHIRDETÉSEK

Agyszeri köztétel egy sző B-... vastagabb borítva 6 lej. Leg...
 1000 db aprohirdetés 30 lej. Alakításokhoz 80% kedvezmény
 A példákért a kiadóhivatalba

Házasság céljából megismerkednék 45-50 év körüli jó megjelenésű izr. urinóval, kinek fauzie-e, birtok, esetleg egyéb üzlete, vagy pénze van s tisztességes munkatársra lenne szüksége, írjon "Csendes élet" jellegre a kiadóhivatalba. 9668

Uj haboskőrös háló és szalonberendezés: eladó Bethelov (Ötvös)-u. 26.

HUNWALD
 Haj, Str. Vlaheja (volt Brassy-n.) S. Feletlen 197

Üvegcsiszoló és tükörgyár Táblavég rakár...
 Hibás tükörök újrafelcsiszolása 1007

Kétfjératu motormalom cilindrszítával, jó állapotban, olcsón eladó. Tarjáni Ákos, jud. Solnoc-doboca, Taga. 9676

Kompiett 2 szobás lakást keresünk. Cim a kiadóban. 9694

Kelöntefjératu butorozott szobát keres fiatal ember szeptember 1-re, fürdőszoba használattal, egy- vagy két-személyest. Megkeresések "Szerkesztő" jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Nyomdák! Könyvkötészetek!

Fűződrót minden számban és mennyiségben szállít gyári áron a Tip.
Fraternitas Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlattal szívesen szolgálunk. Nagyobb tételnél vi lekre is utazunk.

Intelligens orth. zsidó család teljes ellátásra elfogad három fiu vagy leány iskolás gyereket. Cim: Mendel, Arpa 1 ut 28.

Üzemben levő gyárhoz pénzes társas keresek. Cim a kiadóban. 9691

Tennisz nadrág,
 lüster sacco, vászon ruhák
Neumann II.

Cluj, Plata Unirii No 14.

Írdessen az Uj Keletben!

Férjhez adám 36 éves, vastagabb borítva 6 lej. Leg...
 1000 db aprohirdetés 30 lej. Alakításokhoz 80% kedvezmény
 A példákért a kiadóhivatalba

Nagyváradon t. j. es el...
 látása fogad, középisko...
 lát végző, jobb házból való...
 két-három n. ismételyt intel...
 ligens m. raslita uncsatad...
 zongorahasználattal és...
 gondos elügy-lattal, e et...
 leg oktattással, a város...
 központjában. Cim Berger...
 Antalné, Oradeamete, Str...
 Gojdu 42. I

Nyomdák!
 Prima b. a: hon...
 geranyag és...
 póttanyag, kilója...
 160 lej.

Kapható a "Frater...
 nitas" nyomdában,
 Cluj, Str. Baron L...
 Pop No 10.

Elegáns
 szoba két urismer bé...
 szére, kóser ellátással ki...
 adó. Cim a kiadóban.

Nagyváradon, a plac...
 közelében betvárosi be...
 vezetett iűszerűzet, több...
 hasznót hajtó me lekcik...
 kel, néhány százezer lejes...
 tőkebefektetéssel és aktív...
 közreműködéssel társat...
 keres. Ajánlatok B. A. jel...
 legére a kiadóba küldend...
 döz. 9323

Eladó ketrecek, olak,
 S.r. Paris 36.

Egy szoba konyhás la...
 kást elcserélnék egy...
 ugyanilyennel. Hunyadi...
 ter 13. sz. 9692

Elsőrendű híratreud...
 dező rotő, segédet felvesz...
 a "Párisi Áruház" Turda...
 9678

A Paris-utcai orthodox...
 templom-an egy férfi es...
 egy női ülés örökáron el...
 adó. Értékteni lehet min...
 deannap déltan 2-4 óra...
 között Pelerneí, Caiea...
 victoriá 39 szám alatt.

Kaució-képes rövidárus...
 utazót azonnalrak-resúnk...
 Ajánlatokat Blum Testvé...
 reshez Nagyváradra ké...
 rünk. 9685

Német leányt 5 és 9...
 éves kisleányam melle...
 keresek, ki náztartásban...
 segítkezik. Löwy, Kriz...
 bai-u. 61.

Beszédhibásokat siker...
 rel kezelek. Cluj, Zrinyi...
 utca 7. Kolombán Károly,
 gyógype. ágógiai tanár.

A nagy hőség, erős napsütés káros behatás...
 sal vannak anők gyöngéd, hamvas arcbőrere.

Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.

Ezért vegyen ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot a piros skatulyában.

Kedvező vétele napok. Julius 10—aug. 10.

nagy tétel

férfi, fiu és gyermekruha

kerül eladásra, rendkívül előnyös áron. **Kizárólag ab raktár.**
 Nézze meg készleteinket! Ktfizetődik. — Elsőrendű és középminőség!

1. A legkiválóbb szabás. 2. A legjobb kidolgozás. 3. A legujabó fazonok.
 4. A legmegfelelőbb hozzávalók.

Gazdag választék!

Prima Fabrica Geho-Slovacă Pentru Confectiuni de Haine Barbatost, Strada Berzei 94-96. Bucuresti.

XIV. Zionisten-Kongress

Wien, August 1925.

Am 18. August d. J. wird in Wien der XIV. Zionisten-Kongress eröffnet. Die Protokolle dieses Kongresses sind Dokumente, die über den Tag hinaus Gewicht und Bedeutung erhalten werden. Die

Kongress-Zeitung

das Organ des XIV. Zionisten-Kongresses

wird ab 18. August bis Kongressende in Wien erscheinen und das offizielle Protokoll bringen. Aber es wird für jedermann unerlässlich sein, auch zu wissen, was ausserhalb der Plenersitzungen vorgeht, was die führenden Persönlichkeit des Zionismus über die einzelnen Probleme denken, kurz alles zu erfahren, was zur richtigen Beurteilung der zionistischen Situation und der Vorgänge auf dem Kongress notwendig ist. Die

„WIENER MORGENZEITUNG“

das jüdische Weltblatt grossen Stils

wird während der Kongresszeit, bedeutend erweitert, Kommentare zu den öffentlichen Verhandlungen bringen, eingehende Interviews der führenden Persönlichkeiten veröffentlichen und durch reiches Bildermaterial, mit welchem der textl. Teil begleitet wird, einen Spiegel des zionist Weltbildes darstellen.

Zur Kongresseröffnung erscheint ausserhalb der täglichen Ausgaben die

Eröffnungs-Festnummer

in einem Umfange von ungefähr 80 Seiten mit Beiträgen aller führenden Männer der jüdischen Politik, Wissenschaft und Dichtung und bisher unveröffentlichten Illustrationen aus der zionist. Bewegung und aus Erez Israel.

Bezugsbedingungen:

1. Das kombinierte Abonnement (offizielle Kongress-Zeitung und „Wiener Morgenzeitung“) kostet L. 240.—
 2. Die Eröffnungs-Festnummer, die separat bezahlt werden muss L. 20.—
- Mit der Bestellung ist gleichzeitig die entfallende Bezugsgebühr zu entrichten, da die Auflieferung nur nach Einlagen des Betrages erfolgen kann.

Bestellungen sind zu richten an die

„Pallas“ Zeitungs-bureau, Cluj, Str. I. Raşin - A)

Dr. Ramasetter

Disztér 2. II. 8.

Regisztráció kizáró...
 szerkesztőséghez...
 zsendők. Kéziratok...
 adnak vissza

1925 augusztus

Zavar

Weizmann bes...
 cid

A bécsi

Az Uj E...
 az újjáépítés bar...
 lődés közepette t...
 denképen ki kell...
 feltételek — ug...
 éspedig a franciá...
 Weizman

ki, hogy egy a r...
 polgárság megsz...
 otthonuknak tek...
 Ratérve

egyelőre még ne...
 normális és kedv...
 A paleszt...
 testvérfaj közötti...
 nalista propagand...
 mind nagyobb sz...
 munkakereső szá...
 országban, amely

Bécs, au...
 jelentették a ren...
 Kinos fe...
 dötség előtt kije...
 nem jelent meg...
 A rendőr...
 megállapította, h...
 kozik uniformisb...
 (Bécs, auguszt...
 munkatársának je...
 tüntetésekkel kap...
 osztrák kancellár...
 juttatta el a „Wi...
 cionista kongressz...

„A cionizmu...
 bet vitatott mo...
 érdeklődéssel k...
 észrevettem, h...
 a zsidó körökbe...
 mértékben, van...
 nem kell csodá...
 a keresztény l...
 ellenzésre talál...
 meg vagyok g...
 mus semmiképe...
 kosság érdekei...
 hogy régi ellen...
 jes és kölcsönö...
 mot hozzon lét...
 cionista világh...
 osztrák köztárs...
 elnöke és a ke...
 azt kívánom,
 nyei közé az...
 végzett hatásos...
 könyvelhesse.

A kan...
 A kancellár m...
 idejüleg a rendőr...
 ki a két utóbbi r...
 lefolyását az „Uj...
 tette. A jelentés...
 megbeszültek ne...
 sebesültek meg...
 ügyelő (hastájéki